

utbredning inom Skandinavien har undertecknad upplagt utbredningskartor, varvid varje art har sin karta och varje fyndort utmärkes med en röd prick. Detta arbete har nu framskridit så långt, att fyndorterna i mig tillgänglig litteratur (n. b. de som kunna anses som säkra) samt ur min egen och ett fåtal andra samlingar, som välvilligt ställts till mitt förfogande, inprickats. Som väntat var, har det emellertid visat sig, att ännu stora områden på kartorna äro ofläckade. I synnerhet gäller detta för Dalsland och Bohuslän, från vilka landskap ännu ej en enda art av dessa insekter synes vara känd, samt för Norrland, men även i södra Sverige ligga prickarna allt för glest.

Jag vänder mig därför härmed till föreningens medlemmar med anhållan att de, som äro intresserade för saken, vilja bispringa mig i detta mitt arbete med att godhetsfullt insända fyndortsförteckningar. Även de minsta bidrag mottagas tacksamt.

Osäkra eller obestämda exemplar eller samlingar åtager jag mig gärna att bestämma.

Det är min avsikt att i framtiden överlämna dessa kartor till någon institution, där de kunna vara lätt tillgängliga för intresserade.

Falun den 1 februari 1928.

Bo Tjeder,
adr.: Göteborgsbanken, Falun.

Litteratur.

G. LUNDQVIST: *Bodenablagerungen und Entwicklungstypen der Seen*. Stuttgart 1927. 124 sid. 60 fig. i text och å taylor. Pris häft. Mk. 19,50.

P. A. CHAPPUIS: *Die Tierwelt der unterirdischen Gewässer*. Stuttgart 1927. 175 sid. 70 textfig. 4 taylor. Pris häft. Mk. 16.—.

I den av prof. A. THIENEMANN och Doc. E. NAUMANN för några år sedan startade serien »Die Binnengewässer», utgiven på SCHWEIZER-BART'sche Verlagsbuchhandlung, ha nu som andra och tredje band utkommit de båda ovanstående, värdefulla arbetena.

D:r LUNDQVIST's arbete är en utförlig framställning av sjöbottenforsknings nuvarande metoder och arbetssätt. Författaren är en av dem, som gått i första ledet då det gällt att åstadkomma mera exakta undersökningsmetoder inom denna kvartärgeologiskt-limnologiska forskningsriktning. Framställningen bygger så gott som uteslutande på förf:s egna undersökningar, i olika syd- och mellansvenska vatten. Det arbetsätt, för vilket redogöres, torde kunna tillämpas även i andra trakter, medan värdet av de allmänna slutsatser, förf. drager ur sitt material, naturligtvis i viss mån inskränkes därigenom, att blott ett mindre område på jorden blivit föremål för dylika ingående, fullt vetenskapligt

genomförda bottenstudier, vilka sålunda nu behöva kompletteras inom andra, i regionalt hänseende olikartade trakter, främst då i Nordsverige.

Det är omöjligt att här ingående redogöra för det tämligen speciella, men likvisst av stort allmänt intresse varande arbetet. Det vare nog sagt, att förf. lämnar talrika och mycket värdefulla, för förståendet av sjöarnas utveckling viktiga uppgifter, vilka äro av stort intresse att taga kännedom om för var och en, som ännar sysselsätta sig med studiet av en sjös fauna eller flora. Bottensedimenten äro nämligen det synbara resultatet av en sjös livsyttningar. Sjös organismer ha delvis bidragit till att uppbygga sedimenten. Men liksom organismerna påverka sedimenten och uppbygga dem eller omvandla dem, så kunna å andra sidan även sedimenten påverka organismerna. Beroendet är ömsesidigt.

Boken innehåller talrika instruktiva exempel, belysta med diagram, på av förf. närmare undersökta sjöar. Denna »exempelsamling» av noggranna analyser utgör helt visst bokens största och bestående förtjänst.

CHAPPUIS' arbete lämnar en fullständig förteckning på alla i underjordiska vattensamlingar (sjöar, floder, brunnar, grundvatten etc.) anträffade djur. Åtskilliga av dessa äro säkerligen endast tillfälligtvis funna på dylika ställen, men även om man frånräknar dessa, imponeras man av det ståtliga antal djurformer, som äro m. l. m. bundna till underjordiska lokaler. Detta framträder tydligt vid en jämförelse med t. ex. HAMANN's 31 år tidigare utkomna »Europäische Höhlenfauna».

CHAPPUIS' bok behandlar ju blott en ringa del av de underjordiskt levande djurarterna, nämligen vattenformerna. Endast få acarider och insekter höra hit, nämligen en halacarid samt dytisciderna *Siettitia balsatensis*, *S. avenionensis* och *Hydroporus aurasius*, vidare en del amfibiskt levande carabider, nämligen några *Aphaenops*-arter, och silphiden *Hadesia*. Den mystiska *Siettitia balsatensis* upptäcktes tillfälligtvis i ett dött exemplar i en brunn i Frankrike 1904. Följande år erhöles i samma brunn några få likaledes döda eller sjuka exemplar av denna alldeles pigmentlösa art, men sedan har den ej iakttagits vidare. Sannolikt härstammar den från någon obekant, kanske avlägsen, underjordisk håla, varifrån den insvämmats i den nämnda brunnen. Fallet är rätt typiskt och visar hur obetydligt man ännu känner vissa underjordiskt levande insekter.

Av de egendomliga, av rov sannolikt ej längre levande, tröga och ömtåliga *Aphaenops*-arterna, vilka leva m. l. m. oåtkomliga i vid högvatten översvämmade sprickor utefter underjordiska floder, hava även blott få exemplar kommit i samlares händer, och de äro följaktligen obetydligt kända, medan *Hadesia*-arten däremot regelbundet träffas i en håla vid Popove Polje.

Om också ett studium av CHAPPUIS' arbete ur entomologisk synpunkt kvantitativt ger ett ringa utbyte, erbjuder dock bokens allmänna

del ett stort intresse för vilken biolog som helst. Få djursamhällen leva i en så egendomlig miljö som de underjordiska. Särskilt beaktansvärd är ju den totala frånvaron i dessa rum av gröna växter. En egendomlighet, som rör själva faunan är, att den omfattar ett stort antal ålderdomliga, relikartade former, vilkas överjordiska stamfäder för länge sedan äro utdöda.

I vårt land finnas som bekant inga troglobionta arter. Deras utbredningscentrum synes ha legat på det gamla ägäiska fastlandet och det forna Tyrrenis, sålunda i Medelhavstrakterna.

Arbetet avslutas med en översikt av den troglobionta litteraturen.

O. Lundblad.

Stipendier och resor.

Professor I. TRÄGÄRDH har erhållit Svenska Amerikastiftelsens Zornstipendium å 4,500 kr. för en resa till Amerika innevarande sommar, och för förlängd vistelse därstädes har han ytterligare tilldelats understöd av Rockefeller's *International Education Board*. Resan, som anträdades redan den 4 maj, kommer att räkna bortåt 5 månader och omfatta även besök vid den 4:de Internationella Entomologkongressen i Ithaca i aug. innevarande år.

Kommittén för internationella entomologkongresserna har lyckats anskaffa ett antal fribiljetter å sträckan Rotterdam—New York för besök vid den stundande entomologkongressen i Ithaca. De större europeiska länderna ha fått disponera c:a tre sådana, de smärre en eller annan. På Sveriges del har kommit en sådan biljett, och på förslag av den svenske medlemmen i den permanenta kommittén för dessa kongresser, professor Y. SJÖSTEDT, har den erbjudits d:r N. A. KEMNER.

Det Grilliska vandringstipendiet för 1928 hade föranlett ansökningar från 8 lärjungar från de högre allmänna läroverken. Fondens avkastning för året hade blivit så mycket över 100 kronor, att styrelsen, sedan en välvillig mecenat erbjudit sig att tillskjuta det som fattades, sett sig i stånd att utdela tvenne stipendier å vardera 100 kronor. På styrelsens förslag beslöt Föreningen vid sitt majsammanträde att utdela dem till lärjungen i L III i Uppsala S. KÄRNE i och för inköp av utrustning och resa till södra Sverige, och lärjungen i L I i Sundsvall B. PETRI i och för påbörjandet av en undersökning av skalbaggefaunan vid Medelpads sydberg.